

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ХУҚУҚНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ АКАДЕМИЯСИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Хуқуқни муҳофаза қилиш
академияси бошлиғининг
ўринбосари
адлия катта маслаҳатчиси

Д.Л. Гурахонов

2024 йил “_____” ноябрь

КОРПОРАТИВ СУБЪЕКТЛАРДА КОРРУПЦИЯГА
ҚАРШИ КУРАШИШ

ўқув курсининг
ДАСТУРИ

Малака ошириш:

Давлат иштирокида корхона ва жамиятлар

Тошкент – 2024

Коррупцияга қарши курашиш
илмий-таълим маркази
Йиғилишида муҳокама этилди

2024 йил “25” ноябрь

Тузувчилар:

Сафаров Темур Уктамович

Коррупцияга қарши курашиш илмий-таълим марказ прокурори, (PhD)

Ҳакимов Комил Бахтиярович

Тошкент давлат юридик университети Жиноят ҳуқуқи, криминология ва коррупцияга қарши курашиш кафедраси мудир., ю.ф.д (DSc)., профессор

Тақризчилар:

Ниёзова Саломат Сапаровна – ТДЮУ Жиноят ҳуқуқи, криминология ва коррупцияга қарши курашиш кафедраси профессори, (DSc).

Хатамов Зоҳид Толибжонович – Иқтисодий жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш кафедраси бошлиғи.

КИРИШ

Мазкур Корпоратив субъектларда коррупцияга қарши курашиш ўқув курсининг дастури Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 21 июндаги “Аҳоли ва давлат хизматчиларининг коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги билимларини узлуксиз ошириш тизимини жорий қилиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–228-сон қарорига мувофиқ давлат иштирокида корхона ва жамиятларда фаолият юритаётган ходимлар учун мўлжалланган ўқув курси ҳисобланади.

Мазкур ўқув курсида корпоратив субъектларида коррупцияга қарши курашиш бўйича белгиланган тартиб қоидалар юзасидан умумий маълумот ва қоидалар келтириб ўтилган бўлиб, тингловчилар томонидан коррупцияга қарши курашиш соҳасида белгиланган қонунчилик талабларини ўз фаолиятларида тўлақонли қўллашлари мумкин бўлади.

I. Ўқув дастурининг мақсади ва вазифалари

Ўқув дастурининг **мақсади** – коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларни олдини олиш ва уларни содир этишга олиб келаётган сабабларни бартараф этиш, ходимларнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш ва уларни қонун ҳужжатларига ҳамда корпоратив ташкилотнинг ички тартиб-қоидаларига риоя қилиш руҳида тарбиялашга қаратилган.

Мазкур мақсадга қуйидаги **вазифаларни** ҳал этиш орқали эришилади: коррупциянинг моҳияти, унинг шакллари, жамият ҳаётининг турли соҳаларида намоён бўлиши хусусиятлари, ушбу воқеликнинг сабаблари, ижтимоий-хавфли ва зарарли оқибатлари ҳақида умумий тасаввурни шакллантириш;

Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва коррупцияга қарши курашиш бўйича хулқ-атворнинг маънавий-ахлоқий кадриятларига қатъий ва сўзсиз риоя қилинишига асосланган хулқ-атвор моделини шакллантириш;

ходимларни корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши курашишга қаратилган тамойиллар, талаблар ва тартиб-таомиллар билан таништириш;

коррупциявий хавф-хатарлар юз беришига кўмаклашувчи ҳолатларни аниқлаш ва олдини олиш, коррупциявий хулқ-атворга нисбатан муросасизликни намоёиш этиш қобилиятини шакллантириш.

II. Ўқув модулини тингловчи томонидан ўзлаштирилишидан кутилаётган натижалар.

Ўқув дастурини ўзлаштириш орқали тингловчи қуйидаги билимларга ва кўникмаларга эга бўлиши лозим:

коррупцияга йўл қўймаслик мақсадида коррупциянинг намоён бўлиш шакллари ва турларини тушуниши;

коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги қонунчиликни, корпоратив ташкилотларда жорий қилинган коррупцияга қарши ички механизмларни билиши;

корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши курашиш бўйича қонунчиликда белгиланган усуллардан фойдаланишни билиш;

коррупция, жу жумладан манфаатлар тўқнашуви вазиятлари тўғрисида хабар бериш ҳамда текшириш ва тегишли чоралар кўришни билиш;

Коррупциянинг олдини олиш мақсадида ўрнатилган тақиқлар, чекловлар, мажбуриятлар ҳамда хизмат хулқ-атворида кўйиладиган талаблар тўғрисида маълумотга эга бўлиши;

коррупциявий хавф-хатарларни идентификация қилиш ҳамда камайтириш усуллари ва такрорланувчи коррупция турларини аниқлаш;

коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар сифатида таснифланувчи ҳолатлар аниқланганда ҳаракатларининг кетма-кетлиги билан боғлиқ билимлар эга бўлиши;

корпоратив ташкилотларда фаолиятининг турли йўналишларида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш қобилиятини, коррупцияга қарши курашиш бўйича белгиланган чораларни амалиётда қўллаш маҳорати бўйича олинган билимларни қўллаш кўникмаларига эга бўлиши.

III. Ўқитишда фойдаланиладиган замонавий педагогик ва ахборот технологиялари

Ўқув модули доирасидаги машғулотлар – назарий ва оралиқ назорат (онайн тест) ҳамда мустақил таълим шаклида олиб борилади.

Электрон видео маърузада профессор-ўқитувчи томонидан ўқув дастурида белгиланган мавзулар кўргазмали слайд материалларидан фойдаланган ҳолда маърузаси мавжуд бўлиши.

Ўқув жараёни куйидагилар ҳисобга олинган ҳолда ташкиллаштирилади: танкидий ва ижодий тафаккурни ривожлантиришга йўналтирилган ўқитишнинг интерактив методларидан, шунингдек замонавий ахборот технологиялардан фойдаланиб тингловчиларнинг мустақил фикрлаш маҳоратларини ошириб бориш;

ўқув машғулотлари мавзуси доирасида ҳорижий тажрибани ўрганиш ҳамда қонунчиликни такомиллаштириш борасида қайта алоқани йўлга қўйиш.

Ўқитиш жараёнида таълимнинг муаммоли вазият, кейс-стади, кластер, баҳс-мунозара, тадқиқот ва бошқа шу каби замонавий методларидан фойдаланилади.

Машғулотларда куйидаги воситалардан фойдаланилади:

моддий-услубий воситалар – тақдимот учун видео-маъруза ва бошқалар;

ўқув-услубий воситалар – презентация, тарқатма материаллар, меъёрий ҳужжатлар, тест ва сўровномалар, вазифа ва топшириқлар, ахборот ресурсларига доир маълумот ва бошқалар.

IV. Ўқув модулининг ўқув-тематик режаси

№	Мавзулар	On-line (синхрон)	Оралиқ назорат	Жами соат
1.	Коррупциянинг тушунчаси ва моҳияти	2		2
2.	Коррупцияга қарши курашишнинг халқаро ва миллий ҳуқуқий асослари.	2		2
3.	Корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши курашиш усуллари	2		2
4.	Коррупцияга қарши курашиш элементлари, шу жумладан корпоратив этика қоидаларига риоя қилиш	2	2	4
5.	Коррупция, шу жумладан манфаатлар тўқнашуви тўғрисида хабар бериш, текшириш ҳамда тегишли чоралар кўриш	2		2
6.	Коррупциявий хавф-хатарлар ва такрорланувчи коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар	2		2
7.	Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликни содир этганлик учун жавобгарлик.	2		2
8.	Коррупцияга қарши курашишга фуқаролик жамиятни иштирокини таъминлаш	2	2	4
Яқуний назорат				2
Жами		16	4	22

V. Ўқув дастурининг мазмуни

1-мавзу. Коррупциянинг тушунчаси ва моҳияти

Коррупция тушунчаси, тарихи, шакллари ва сабаблари, коррупция ижтимоий-ҳуқуқий ҳодиса сифатида баҳоланилишининг асослари, жамиятда коррупцияга нисбатан муносабат.

Аннотация: Ушбу мавзу коррупция тушунчасининг тарихи, унинг шакллари ва сабаблари ҳамда уни ижтимоий-ҳуқуқий ҳодиса сифатида баҳолаш асосларини ўрганишга бағишланган. Шунингдек, жамиятда коррупцияга нисбатан муносабат ва унинг ижтимоий оқибатлари таҳлил қилинади. Бу мавзу коррупциянинг моҳияти ҳақида тушунча бериш ва уни баргараф этиш бўйича самарали ёндашувларни шакллантиришга қаратилган.

Лекция (видео)	Мустақил таълим (материаллар)	Мавзу бўйича тест синовлар	Жами
30 минут	1 соат	30 минут	2 соат

2-мавзу. Коррупцияга қарши курашишнинг халқаро ва миллий ҳуқуқий асослари

Коррупцияга қарши курашиш бўйича халқаро амалиёт, коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги миллий қонунчилик, корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши курашиш бўйича ички механизмлар.

Аннотация: Мавзу коррупцияга қарши курашиш соҳасида халқаро амалиёт, миллий қонунчилик ва корпоратив ташкилотлардаги ички механизмларни қамраб олади. Унда халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар ва Ўзбекистон Республикаси қонунчилигининг коррупцияга қарши чоратадбирлари, шунингдек, корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши ички тизимларни жорий қилиш амалиёти таҳлил қилинади.

Лекция (видео)	Мустақил таълим (материаллар)	Мавзу бўйича тест синовлар	Жами
30 минут	1 соат	30 минут	2 соат

3-мавзу. Корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши курашиш усуллари

Коррупцияга қарши курашиш элементлари, шунингдек, корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши курашиш бўйича муҳим чораларнинг таҳлили, корпоратив ташкилотларда манфаатлар тўқнашувини олдини олиш, аниқлаш ва ҳал қилиш, корпоратив ташкилотларда ходимларининг хулқ-атвор қоидалари, коррупцияга қарши курашиш соҳасида ходимлар ва таркибий бўлинмаларнинг мажбуриятлари ва ваколатлари, маъмурий тартиб-таомиллар ва регламентлардан фойдаланиш, маъмурий чегараларни олиб ташлаш, коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик хавфи аниқланганда амалга ошириладиган ҳаракатлар.

Аннотация: Мавзу корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши чораларнинг таҳлили, манфаатлар тўқнашувини олдини олиш ва ҳал қилиш, ходимларнинг хулқ-атвор қоидалари ва масъулиятларини тушунтиришга қаратилган. Шунингдек, маъмурий регламентлардан самарали фойдаланиш орқали коррупциявий хавфларни камайтириш ва корпоратив ташкилотларда юқори даражада шаффофликни таъминлаш бўйича йўл-йўриқлар муҳокама қилинади.

Лекция (видео)	Мустақил таълим (материаллар)	Мавзу бўйича тест синовлар	Жами
30 минут	1 соат	30 минут	2 соат

4-мавзу. Коррупцияга қарши курашиш элементлари, шу жумладан корпоратив этика қоидаларига риоя қилиш

Коррупцияга қарши курашиш элементлари, шунингдек, давлат хизматида коррупцияга қарши курашиш бўйича муҳим чораларнинг таҳлили, корпоратив ташкилотларда манфаатлар тўқнашувини олдини олиш, аниқлаш ва ҳал қилиш, корпоратив ташкилотларда ходимларнинг этика қоидалари, коррупцияга қарши курашиш соҳасида ходимлар ва таркибий бўлинмаларнинг мажбуриятлари ва ваколатлари, маъмурий тартиб-таомиллар ва регламентлардан фойдаланиш, маъмурий чегараларни олиб ташлаш, коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик хавфи аниқланганда амалга ошириладиган ҳаракатлар.

Аннотация: Мавзу корпоратив ташкилотларда одоб-ахлоқ қоидаларига риоя қилишнинг аҳамиятини кўрсатади. Бунда ходимларнинг хулқ-атвор қоидалари, манфаатлар тўқнашувини аниқлаш ва ҳал қилиш, шунингдек, коррупцияга қарши чора-тадбирларни жорий этиш бўйича замонавий ёндашувлар таҳлил қилинади.

Лекция (видео)	Мустақил таълим (материаллар)	Мавзу бўйича тест синовлар	Жами
30 минут	3 соат	30 минут	4 соат

5-мавзу. Коррупция, шу жумладан манфаатлар тўқнашуви тўғрисида хабар бериш, текшириш ҳамда тегишли чоралар кўриш

Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисида алоқа каналлари орқали хабар бериш, манфаатлар тўқнашуви тўғрисида хабар бериш тартиб қоидалари, манфаатлар тўқнашуви вазиятларини тартибга солиш, коррупцияга оид хабарларни ва манфаатлар тўқнашуви вазияталарини кўриб чиқишга ваколатли давлат органларининг таркибий бўлинмалари ва бошқа ваколатли давлат органлари, шахсга доир маълумотлар дахлсизлиги

Аннотация: Мавзу коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар ёки манфаатлар тўқнашуви тўғрисида хабар бериш механизмлари, уларни текшириш ва тегишли чоралар кўриш тартибларини муҳокама қилади. Шунингдек, шахсий

маълумотларнинг дахлсизлигига риоя қилиш ва ваколатли органлар билан ҳамкорлик қилишнинг ўрни таҳлил қилинади.

Лекция (видео)	Мустақил таълим (материаллар)	Мавзу бўйича тест синовлар	Жами
30 минут	1 соат	30 минут	2 соат

6-мавзу. Коррупциявий хавф-хатарлар ва соҳавий такрорланувчи коррупциявий ҳуқуқбузарликлар

Корпоратив ташкилотларда коррупциявий хавф-хатарлар ва ҳуқуқбузарликларнинг асосий турлари, давлат мулки ва бюджет маблағларидан фойдаланиш бўйича танловга оид тартиб-таомилларнинг самарадорлиги, корпоратив ташкилотларда харидларни амалга ошириш фаолияти доирасида коррупциявий хавф-хатарлар, давлат харидларини амалга оширишда коррупциявий хавф-хатарлар, жисмоний ва юридик шахсларга оммавий хизматларни кўрсатишда коррупциявий хавф-хатарлар, лицензиялаш ва назорат қилиш-рухсат беришнинг бошқа фаолиятида коррупциявий хавф-хатарлар, қонунлар ҳамда давлат органларининг ички ҳужжатларини тайёрлаш, қабул қилиш ва амалга ошириш жараёнидаги коррупциявий хавф-хатарлар, текширувлар ўтказиш ва ҳуқуқни қўллаш амалиётини ўрганишда коррупциявий хавф-хатарлар, корпоратив ташкилотларнинг фаолиятидаги бошқа хавф-хатарлар, соҳавий такрорланувчи коррупциявий ҳуқуқбузарликлар.

Аннотация: Мавзу корпоратив ташкилотларда коррупциявий хавф-хатарлар ва уларнинг турларини аниқлашга қаратилган. Бунда давлат мулки ва бюджет маблағларидан фойдаланишдаги хавф-хатарлар, давлат харидлари, лицензиялаш жараёнлари, текширувлар ва қонун ижросини таъминлашда коррупциявий хавфларнинг олдини олиш масалалари муҳокама этилади.

Лекция (видео)	Мустақил таълим (материаллар)	Мавзу бўйича тест синовлар	Жами
30 минут	1 соат	30 минут	2 соат

7-мавзу. Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликни содир этганлик учун жавобгарлик

Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликни содир этганлик учун интизомий жавобгарлик, коррупцияга оид ҳуқуқбузарликни содир этганлик учун жиноий жавобгарлик, коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар ҳақидаги ишлар бўйича Ўзбекистон Республикасида суд амалиёти.

Аннотация: Мавзу коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар учун интизомий ва жиноий жавобгарлик чораларини қамраб олади. Шунингдек, Ўзбекистон Республикасидаги суд амалиёти таҳлили ва коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар бўйича амалга ошириладиган жавобгарлик чоралари муҳокама қилинади.

Лекция (видео)	Мустақил таълим (материаллар)	Мавзу бўйича тест синовлар	Жами
30 минут	1 соат	30 минут	2 соат

8-мавзу. Коррупцияга қарши курашишга фуқаролик жамиятни иштирокини таъминлаш

Коррупцияга қарши курашиш воситаси сифатида жамоатчилик назорати, ҳуқуқий негизимни бартараф этиш ва фуқароларнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш, коррупцияга қарши курашишда жамоат бирлашмалари ва оммавий ахборот воситаларининг роли, коррупцияга қарши ижтимоий фикр ва хулқ-атвори шакллантириш, оммавий қоралаш чоралари, корпоратив ташкилотларнинг фуқаролик жамияти институтлари билан ўзаро ҳамкорлиги.

Аннотация: Мавзу коррупцияга қарши жамоатчилик назоратининг аҳамияти, фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, жамоат бирлашмалари ва оммавий ахборот воситалари ролини ўрганишга бағишланган. Шунингдек, коррупцияга қарши ижтимоий фикрни шакллантиришда жамоат ташкилотлари ва давлат органлари ўртасидаги ҳамкорлик масалалари муҳокама қилинади.

Лекция (видео)	Мустақил таълим (материаллар)	Мавзу бўйича тест синовлар	Жами
30 минут	3 соат	30 минут	4 соат

V. Ўқув модули бўйича тингловчиларнинг ўзлаштирганлик даражасини баҳолаш мезонлари

Ўқув натижалари	Баҳолаш мезонлари (балл)			
	1-55	56-70	71-85	86-100
Коррупцияга йўл қўймаслик мақсадида коррупциянинг намоён бўлиш шакллари ва турларини тушуниши	Тингловчи коррупция тушунчасини умуман тушунмаслиги ёки ҳужжатларни тўғри қўллай олмаслиги	Тингловчи коррупция тушунчасини қисман тушуниб, тегишли механизмлардан нотўғри фойдаланиши	Тингловчи коррупция ҳолатларини тўғри тушуниб, уларни бартараф этиш механизмларини қисман тўғри қўллаши ва зарур ҳужжатларни тайёрлаши	Тингловчи коррупция ҳолатларини чуқур тушуниши

Коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги қонунчиликни, корпоратив ташкилотларда жорий қилинган коррупцияга қарши ички идоравий механизмларни билиши	Тингловчи коррупция оид қонунчилик ҳужжатларни умуман тушунмаслиги ёки уларни қўллай олмаслиги	Тингловчи коррупция оид қонунчилик ҳужжатларни қисман тушуниши ёки уларни қўллашда қийинчиликларга дуч келиши	Тингловчи коррупцияга оид қонунчилик ҳужжатларни тушуниши ёки уларни қўллашда хатоларга йўл қўйиши	Тингловчи Коррупцияга оид қонунчилик ҳужжатларни тушуниши ёки уларни қўллашда малака кўрсатиши
Корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши курашиш бўйича қонунчиликда белгиланган усуллардан фойдаланишни билиш	Тингловчи коррупция оид қонунчилик ҳужжатларни умуман тушунмаслиги ёки уларни қўллай олмаслиги	Тингловчи коррупция оид қонунчилик ҳужжатларни қисман тушуниши ёки уларни қўллашда қийинчиликларга дуч келиши	Тингловчи корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши курашиш бўйича қонунчиликда белгиланган усуллардан қўллашда хатоларга йўл қўйиши	Тингловчи корпоратив ташкилотларда коррупцияга қарши курашиш бўйича қонунчиликда белгиланган усуллардан қўллашда юқори малака кўрсатиши
Коррупция, жу жумладан манфаатлар тўқнашуви вазиятлари тўғрисида хабар бериш ҳамда текшириш ва тегишли чоралар кўришни билиш	Тингловчи коррупция, жу жумладан манфаатлар тўқнашуви вазиятлари аниқлай олмаслиги ва билмаслиги	Тингловчи коррупция, жу жумладан манфаатлар тўқнашуви вазиятлари тўғрисида хабар беришда қийинчиликка дуч келиши ҳамда текшириш ва тегишли чоралар кўришни билмаслиги	Тингловчи коррупция, жу жумладан манфаатлар тўқнашуви вазиятлари аниқлай олиши, бироқ текшириш ва тегишли чоралар кўришни билмаслиги	Тингловчи коррупция, жу жумладан манфаатлар тўқнашуви вазиятлари аниқлай олиши, текшириш ва тегишли чоралар кўришда юқори малака кўрсатиши
Коррупциянинг олдини олиш мақсадида ўрнатилган тақиқлар, чекловлар, мажбуриятлар ҳамда хизмат хулқ-атвориға қўйиладиган талаблар тўғрисида маълумотга эга бўлиши	Тингловчи коррупциянинг олдини олиш мақсадида ўрнатилган тақиқлар, чекловлар, мажбуриятлар ҳамда хизмат хулқ-атвориға қўйиладиган талабларни билмаслиги	Тингловчи коррупциянинг олдини олиш мақсадида ўрнатилган тақиқлар, чекловлар, мажбуриятлар ҳамда хизмат хулқ-атвориға қўйиладиган талабларни қўллашда	Тингловчи коррупциянинг олдини олиш мақсадида ўрнатилган тақиқлар, чекловлар, мажбуриятлар ҳамда хизмат хулқ-атвориға қўйиладиган талабларни қўллашда	Тингловчи коррупциянинг олдини олиш мақсадида ўрнатилган тақиқлар, чекловлар, мажбуриятлар ҳамда хизмат хулқ-атвориға қўйиладиган талабларни қўллашда юқори

		қийинчиликларга дуч келиши	хатоликка йўл қўйиши	малака кўрсатиши
Коррупциявий хавф-хатарларни идентификация қилиш ҳамда камайтириш усуллари ва такрорланувчи коррупция турларини аниқлаш	Тингловчи коррупциявий хавф-хатарларни идентификация қила олмаслиги ҳамда камайтириш усуллари ва такрорланувчи коррупция турларини аниқлай олмаслиги	Тингловчи коррупциявий хавф-хатарларни идентификация қилишда, камайтириш усуллари ва такрорланувчи коррупция турларини аниқлашда қийинчиликларга дуч келиши	Тингловчи коррупциявий хавф-хатарларни идентификация қилишда, камайтириш усуллари ва такрорланувчи коррупция турларини аниқлашда хатоликка йўл қўйиши	Тингловчи коррупциявий хавф-хатарларни идентификация қилишда, камайтириш усуллари ва такрорланувчи коррупция турларини аниқлашда юқори малака кўрсатиши
Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар сифатида таснифланувчи ҳолатлар аниқланганда ҳаракатларининг кетма-кетлиги билан боғлиқ билимлар эга бўлиши	Тингловчи коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар сифатида таснифланувчи ҳолатлар аниқланганда ҳаракатларининг кетма-кетлигини билмаслиги	Тингловчи коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар сифатида таснифланувчи ҳолатлар аниқланганда ҳаракатларининг кетма-кетлигини тушунтиришда қийинчиликларга дуч келиши	Тингловчи коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар сифатида таснифланувчи ҳолатлар аниқланганда ҳаракатларининг кетма-кетлиги билан боғлиқ билимлар кўрсатишда хатоликка йўл қўйиши	Тингловчи коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар сифатида таснифланувчи ҳолатлар аниқланганда ҳаракатларининг кетма-кетлиги билан боғлиқ билимларни кўрсатишда юқори малака кўрсатиши
Давлат органлари фаолиятининг турли йўналишларида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолаш қобилиятини, коррупцияга қарши курашиш бўйича белгиланган чораларни амалиётда қўллаш маҳорати бўйича олинган билимларни қўллаш кўникмаларига эга бўлиши	Тингловчи давлат органлари фаолиятининг турли йўналишларида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолашни ва уларни камайтириш чораларини билмаслиги	Тингловчи давлат органлари фаолиятининг турли йўналишларида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолашда ва уларни камайтириш чораларини кўришда қийинчиликларга дуч келиши	Тингловчи давлат органлари фаолиятининг турли йўналишларида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолашда ва уларни камайтириш чораларини кўришда хатоликка йўл қўйиши	Тингловчи давлат органлари фаолиятининг турли йўналишларида коррупциявий хавф-хатарларни баҳолашда ва уларни камайтириш чораларини кўришда юқори малака кўрсатиши

VI. Ахборот манбалари рўйхати

1. Асосий адабиётлар:

1. Ш.М.Мирзиёев. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. –Тошкент: Ўзбекистон, 2016., 56 б.

2. Ш.М.Мирзиёев. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш - юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. –Тошкент: Ўзбекистон, 2017., 48 б.

3. Ш.М.Мирзиёев. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қонидаси бўлиши керак. –Тошкент: Ўзбекистон, 2017., 104 б.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 20.01.2020 йилдаги “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Қонунчилик Палатасининг биринчи йиғилишидаги нутқи”, “Халқ сўзи” газетаси, 21.01.2020 йил, №15 (7517)

5. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 20.01.2020 йилдаги “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Сенатининг биринчи йиғилишидаги нутқи”, “Халқ сўзи” газетаси, 22.01.2020 йил, №16 (7518)

6. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 21.01.2020 йилдаги “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Қонунчилик Палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги нутқи”, “Халқ сўзи” газетаси, 23.01.2020 йил, №17 (7517)

7. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисга мурожаатномаси, “Халқ сўзи” газетаси, 25.01.2020 йил, №19 (7521)

8. И.А.Каримов. Ватанимизнинг босқичма-босқич ва барқарор ривожланишини таъминлаш – бизнинг олий мақсадимиз. Т.17.-Тошкент: Ўзбекистон, 2009.- 280 б.

9. И.А.Каримов. Бизнинг йўлимиз демократик ислохотларни чуқурлаштириш ва модернизация жараёнларини изчил давом эттириш йўлидир. Т.20. – Т.: “Ўзбекистон” НМИУ, 2012 йил.

2. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар:

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. 2023-йил.

2. БМТнинг коррупцияга қарши конвенцияси.
<https://www.un.org/ru/documents/declconv/conventions/corruption.shtml>

3. Истанбул Ҳаракатлар режаси. ОЕСД ахборот базаси.
<https://www.oecd.org/ru/publications/c91fac8b-ru.html>.

4. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси:
<https://lex.uz/ru/docs/111453>.

5. Ўзбекистон Республикасининг “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги 03.01.2017-й. ЎРҚ-419-сонли қонуни. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/ru/docs/3088008>.

6. Ўзбекистон Республикасининг “Давлат харидлари тўғрисида”ги

Қонуни. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/docs/5382974>.

7. Ўзбекистон Республикасининг “Маъмурий тартиб-таомиллар тўғрисида”ги Қонун. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/docs/3492199>.

8. Ўзбекистон Республикасининг “Лицензиялаш, рухсат бериш ва хабардор қилиш тартиб-таомиллари тўғрисида”ги Қонуни. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/docs/5511879>.

9. Ўзбекистон Республикасининг “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги Қонуни. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/docs/6145972>.

10. Ўзбекистон Республикасининг “Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ва улар лойиҳаларининг коррупцияга қарши экспертизаси тўғрисида”ги. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/docs/6561894>.

11. Ўзбекистон Республикасининг Қонуни “Манфаатлар тўқнашуви” тўғрисида. Ўзбекистон Республикасининг Қонуни, 05.06.2024-йилдаги ЎРҚ-931-9 сон. Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.06.2024-й., 03/24/931/0402-сон). <https://lex.uz/ru/docs/6952745>.

12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Коррупцияга қарши курашиш ишларининг самарадорлигини рейтинг баҳолаш тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2022 йил 12 январдаги ПҚ-81-сон қарори. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/docs/5819319>.

13. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 31 декабрдаги “Коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик ҳақида хабар берган ёки коррупцияга қарши курашишга бошқа тарзда кўмаклашган шахсларни рағбатлантириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 829-сон қарори. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/docs/5193571>.

14. Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, шу жумладан уларнинг ҳудудий бўлинмалари, давлат унитар корхоналари ва муассасалари, давлат улуши 50 фоиздан юқори ташкилотлар фаолиятида коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш услуги (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2022 йил 31 августда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3383). Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/docs/6178891>.

15. Мавжуд манфаатлар тўқнашуви тўғрисидаги хабарнома, эҳтимолий манфаатлар тўқнашуви тўғрисидаги декларациялар ва манфаатлар тўқнашувини ҳисобга олиш реестрининг намунавий шакллари тасдиқлаш ҳақида (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2024 йил 5 ноябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3569). Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базаси: <https://lex.uz/docs/7196467>.

3. Қўшимча адабиётлар:

1. Коррупцияга қарши курашиш. Дарслик. // Масъул муҳаррир: А.Ш. Бекмуродов: – Тошкент: “Akademiya”, 2022. – 344 б.
2. Дарслик. Коррупцияга қарши курашиш. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш академияси. 2024 (<https://proacademy.uz/uz-cyr#mainsection>).
3. Коррупция алифбоси. Коррупцияга қарши курашиш агентлиги. <https://anticorruption.uz/uz>
4. OECD Guidelines on Managing Conflict of Interest in the Public Service. OECD, 2003. – Рекомендации Организации экономического сотрудничества и развития по управлению конфликтами интересов в государственном секторе.
5. Rose-Ackerman, S. "Corruption and Government: Causes, Consequences, and Reform." Cambridge University Press, 1999. (Главы, посвященные конфликтам интересов в государственном управлении.)
6. Винокуров А.Ю. «Превентивные меры противодействия коррупции: регулирование конфликта интересов». // Государственная служба: теория и практика, 2015.
7. Корреляция мер по противодействию коррупции с причинами и условиями ее возникновения: научно-методическое пособие / Е.И. Добролюбова, А.В. Павлушкин, Э.Л. Сидоренко [и др.] ; под ред. В.Н. Южакова, А.М. Цирина. 2016.
8. Правовая защита лиц, сообщающих о фактах коррупции: научно-практическое пособие / В.Ю. Артемов, Н.А. Голованова, С.А. Кубанцев и др.; отв. ред. А.М. Цирин, Е.И. Спектор. 2016.
9. Антикоррупционная экспертиза проектов нормативных правовых актов: научно-практическое пособие / отв. ред. Ю.А. Тихомиров, Е.И. Спектор. 2012 г.;
10. Правовые основы противодействия коррупции: учебное пособие / Н.А. Власенко, С.А. Грачева, Е.Е. Рафалюк; отв. ред. Н.А. Власенко. 2013;
11. Проблемы совершенствования законодательства Российской Федерации о противодействии коррупции и практики его применения / О.А. Плохой, Н.Г. Семилютина, А.М. Цирин и др.; под ред. Т.Я. Хабриевой. 2014.
12. Противодействие коррупции: новые вызовы: монография / С.Б. Иванов, Т.Я. Хабриева, Ю.А. Чиханчин [и др.]; отв. ред. Т.Я. Хабриева. — М.: Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве Российской Федерации: ИНФРА-М, 2016.
13. Хабриева Т.Я., Курбанов Р.А., Трунцевский Ю.В., Белялова А.М. и др. Правовые основы противодействия коррупции: международные и национальные стандарты: монография: в 2 т. М., 2019.
14. Организационно-правовые механизмы противодействия коррупции в субъектах Российской Федерации: монография / Т. Я. Хабриева, Л.В. Андриченко, А. М. Цирин [и др.]. — Москва: Проспект, 2019. – 224 с.
15. Противодействие коррупции в сфере бизнеса: научнопрактическое пособие / Ю.В. Трунцевский, Р.А. Курбанов, А.М. Цирин и др.; отв. ред. Т.Я. Хабриева, О.С. Капинус; Институт законодательства и сравнительного

правоведения при Правительстве Российской Федерации – М.: ИД «Юриспруденция», 2020 – 256 с.

4. Электрон таълим ресурслари:

1. www.lex.uz – нормативные акты и руководства.
2. www.oecd.org – материалы OECD по конфликту интересов.
3. www.unodc.org – ресурсы Управления ООН по наркотикам и преступности (ЮНКАК).